

LIGETI ANTAL (1823-1890)

Itáliai naplemente (Délolaszországi tengerpart) | *Italian Sunset (Coast of Southern Italy)*, 1874

Olaj, vászon | Oil on canvas, 79 x 118,5 cm
Jelezve középen lent | Signed bottom center: Ligeti A. 1874

Kezdő ár | Starting price: 10 000 000 Ft / 28 571 EUR
Becsérték: 15 000 000 – 20 000 000 Ft
Estimated value: 42 857 – 57 143 EUR

AUKCIONÁLVA | AUCTIONED:

| Gróf Almásy-Teleki Éva Művészeti Intézete (volt Ernst Múzeum),
XII. Nagy Művészeti Aukció, Budapest, 1943. november, (kat. 332. *Délolaszországi tengerpart*).

Ligeti A.

Ligeti Antal 1854 és 1858 között külföldi tanulmányúton járt. Az úgynevezett Grand Tour, vagyis az évekig tartó európai körutazás, már évszázadok óta az akadémikus művészképzés kötelező részét képezte. Ligeti ekkor Itália nagy részét beutazta, de eljutott Egyiptomba és a Szentföldre is. „*A Sicíliai hegyek, völgyek, és tengeri kilátások általánosan oly nagyszerűek, és a tárgyak színei, a légzés, oly bámulatos szép, hogy inkább azt kellene mondanunk, hogy nem tudjuk festeni.*” – írta az itáliai természeti látvány cso-

dáitól elkápráztatott fiatal művész 1855-ben támogatójának, gróf Károlyi Györgynek Rómából.

A 17. századi francia művészetben Nicolas Poussin és Claude Lorrain honosították meg az ideális tájbrázolás alaptípusait, melyek tovább élését akadémikus szabályrendszerek biztosították a későbbi évszázadokban.

A 19. századi klasszicizáló romantikus ideáltájkép jellemzőiként említhetőek az alkonyi vagy hajnali világítás, a kép elő- közép- és háttérének jól elkülöníthető felosztása és a

kompozíciót kétoldalról lezáró, valamint a tág perspektívát kiemelő motívumok alkalmazása. Ligeti e tájképét az akadémikus szabályoknak maximálisan eleget téve festette meg.

A növényzettel borított sziklák által keretelt és azokon át megnyíló táj a 19. századi romantikus festészet egyik kerettémájának, a nyitott ablak motívumának továbbfejlesztett változata. A sziklával keretelt kilátás romantikus témája, Ligeti e művén emberi alakokkal bővült, melyek közül két apró figura a ragyogó naplementében

1. Claude Lorrain: *Taj Apollóval*, 1645-49
Ermitázs, Szentpétervár

2. *Itália, Capri szigete*, 1850 után
Archív fotó

3. Id. Markó Károly: Tájkép Tivolinál, 1846
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

és a határtalan végtelenség érzetét keltő távlatban gyönyörködik. Alakjuk az elveszett aranykor iránti romantikus nosztalgia kifejezője.

A festmény melankolikus hangulata és morális mondanivalója szerint olyan tájat ábrázol, melyet az istenek ugyan már elhagytak, de akiknek egykori dicsősége még ott tükröződik a lebukó nap fényében izzó tengeren. E filozofikus tartalmakat hivatott közvetíteni a kétoldali motívumok között megnyíló, végtelenségbe vesző, nyugodt és fenséges távlat. A kép egységes ha-

tását pedig a képsíkokat finom tónusátmenetekkel összekapcsoló atmoszféra teremti meg. Ligeti művein „messzeterjedő látkört lehet látni, ami arra mutat, hogy őt nem annyira a részletek, mint inkább az egész fenséges összhangzata ragadja meg” – olvasható a *Hazánk és a Külföld* című folyóirat 1865. évi 26. számában.

Ligeti 1890-es hagyatéki kiállításának jegyzékében több olyan tétel is található (*Részlet Capri szigetéről; Naplemente; La piccola marina di Capri; Tengeri öböl naplementekor;*

Sziklás tengerparti részlet), mely az itt bemutatott, 1874-ben festett művet is rejtheti. Valószínűbb azonban, hogy Ligeti e remekműve már elkészültét követően gazdára talált és évtizedekig egy főúri vagy nagypolgári otthon díszéül szolgált. A 15. században élt Leon Battista Alberti fogalmazta meg először híres építészeti traktátusában, hogy a kertek, patakok, folyók és tengerek ábrázolásai gyógyító erővel bírnak, elhelyezésük pedig elsősorban a hálósobákban ajánlott.

RUM ATTILA

